

1770.

v. G. D. 28. VII. D. M.

Q. D. B. V.

1675

29. M
14
38

DISPUTATIO FEUDALIS

DE

JURE EXPECTA-
TIVÆ

von dem Anwartsungs Rechte/

QUAM

ANNUENTE MAGNIFICO JCTORUM WITTEB. ORDINE,

PRÆSIDE

VIRO NOBILISSIMO, AMPLISSIMO, CONSULTIS-

SIMO atq; EXCELLENTISSIMO,

DN. GODOFREDO STRAUSS/

Philosoph. & J. U. D. Institutionum Prof. Publ. longè ce-

leberrimo, Curiaë Elector. Scabinatus & Inclytaë Facultatis Juri-

dicaë Assessorè Gravissimo p. t. DECANO SPECTABILI,

Fautore studiorumq; suorum Promotore omni honoris

cultu prosequendo

Publicè proponet

JOHANNES RUDOLPHUS von der Pforte/

EQV. MISN.

IN AUDITORIO JCTORUM,

DIE IV. AUGUSTI MDC LXXV.

WITTEBERGÆ,

TYPIS JOHANNIS WILCKII

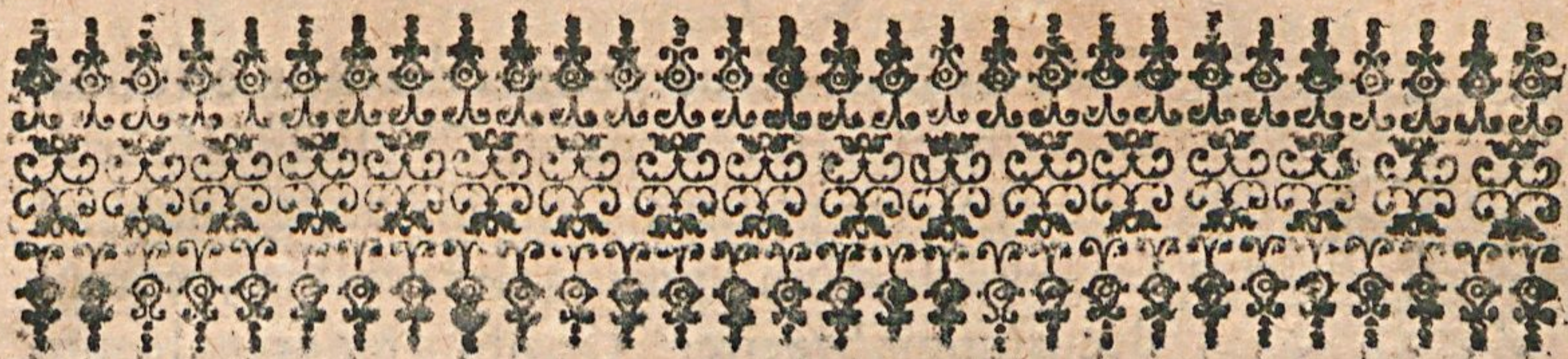

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or reference number.

Small handwritten mark or signature on the left side of the page.

Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page, appearing as ghostly impressions.

JESU JUVVA!

DAnnat jus Civile ἀλληλουχηγορίας
seu mutua successionis Pactum L.
15. L. fin. C. de Pact. Ad conven-
tionis enim Corvine speciem idem
interpretatur, & bonos aded mores impugnare
oppidò judicat d. L. fin. contra quam mores fe-
runt & feudale jus disponit. Nam ut taceam il-
los in presens, investiuntur quotidie multi de
Feudis ab aliis adhuc possessis. Habituri nempe
eadem si qua ad dominum revertantur. Ex-
pectativam dicunt vulgò, rem non minus gra-
tam, quam usitatam, 2. Feud. 26. §. moribus.
Domini iniquitatis securi concedunt, procul à
voto captanda mortis recipiunt Vasalli, utriq;
jus civile tantà diligentia tantoq; accurratione
excogitatum insuper habent. Res digna, que
disquisitione publicâ percenseatur. Unica enim
veritas nec justitia plura puncta, ut nunc qui-
dem est, admittit. Placet ergò hanc causam jam
mibi sumere. Det Deus feliciter! §. i. ut

§. I.

Ut eò commodius progrediamur allubescit primum juris sententiam Civilis in hoc articulo evolvere plenius, tum deinde dilabi ad jus Feudale. Cujus justitia ritè exhibita, textum decurramus breviter. Utrobiq; tenorem legum ipsarum examinaturi. Dulcius enim omnia ex fonte. Jure eqvidem Justinianeò fixum sedet, hereditatem pacto dari non posse. Quà fini jam suò tempore Julianus stipulationem in id conceptam damnavit in *L. 61. de V. O.* Titius à sempronio ita stipulatus est: Anne tu me vis heredem instituere, & si non feceris centum aureos dare spondes, quærebatur an subsisteret ejusmodi stipulatio, & pronunciat eandem inutilem Julianus. Id quod mirum videri poterat, cum stipulatio sit contractus juris Civilis §. 2. *J. de J. N. G. & C.* ibi: *ex hoc jure Gentium omnes penè contractus L. 5. de J. & J. ibi: exceptis quibusdam, quæ à jure Civili introducta sunt.* Quadrat huc apprimè *L. 1. Locat.* ubi ideò locatio & conductio juri gentium adscribitur, quoniam consensu non verbis initur. Unde oppidò fuit, quod contractus qui verbis perfici amat, non Gentium; sed Civili juri transcribendus veniat. Nam & id præcipuum habet ipse, quod omnes, utpote deportati, eundem celebrare nequeant *L. 14. §. 1. de Novat. & deleg.* qui tamen contractus juris Gentium inire non arcentur *L. 15. de Interd. & Releg. L. 17. §. 1. de Pæn. Conf. Ungepau. Ex. 11. ad Inst. q. 1. Ludwell. ad Inst. disp. 12. th. 1. lit. D.* Quare hic contractus firmissimus omnium videbatur: Siquidem inde & nomen suum sortitus censetur *pr. Inst. de V. O. Paul. Lib. 5. sent. 7. Salmas. de usur. cap. 6.* Nam & actiones inde pullulant *d. pr. L. 24. de Reb. cred.* Ut taceam vel eò firmissimè obligare hunc contrahendi modum, quoniam verbis non tantum fit expressis, iisq; non nudis & vulgaribus, uti in contractibus reliquis, sed solennibus, sed certo modo conceptis *L. 126. §. 2. de V. O. Gæda. de contr. & comm. stipul. cap. 2. concl. 1.* Adest ergò deliberatio major, majorq; animi voluntas. Quid? quod adeò stipulatio liget, ut dolò quamvis ad promittendum inductus, subtilitati juris sit obstrictus *L. 36. de V. O. Confer. Vinn. Select. quest. lib. 1. cap. 12.*

§. I

§. II. Verum rationem decidendi in nostra *L. 61. annu-*
erit Jctus, quod ejusmodi stipulatio contra bonos mores sit,
indeq; subsistere nequeat. Oportet itaq; facta, quæ in stipula-
tionem deducenda sunt, esse possibile & honesta, aliàs nullius
hæc erit momenti §. 23. *J. de inutil. stipul. L. 26. L. 28. de V. O.*
Benè Arnold. Vinn. ad §. 23. J. de inutil. stipul. Nec ea tantum, quæ
apertè flagitiosa sunt, in stipulationem deduci non possunt: ve-
rum etiam, quæ bonis moribus adverlantur; veluti si de futura
Successione contrahitur *L. stipulatio 61. eod. L. ult. C. de Pact. L. 4.*
C. de inutil. stipul. Quinimò & si quis pecuniam promiserit, ne
furtum aut cædem faceret, aut sub conditione, si non fecerit, ad-
huc dicendum, stipulationem nullius esse momenti; cum hoc
ipsum flagitiosum sit, pecuniam pacisci, quo flagitio abstineas.
L. Juris gentium 7. §. 3. de pact.

§. III. Idem ex Codice Justiniano apprimè firmatur.
Quam in rem *L. 5. & L. fin. C. de Pact.* succinctè explicare fas
erit. Ac in *l. 15.* quidem talis facti species reperitur. Titius elo-
cat filiam constitutâ insimul eidem dote, inq; instrumento dota-
li præterea promittit, filiam eandem cum fratribus suis æquali-
ter olim succedere debere, condit deinde testamentum & in-
æqualiter fratres cum filia, cui tamen legitimam reliquit, here-
des instituit, adeò ut pactò illò insuper habitò longè minore
quam æquali potiatur portione filia, nascebatur inde quæstio,
utrum testamentum hocce vires haberet, num verò præcedaneo
pactò enervatum caderet, & respondebant Impp. affirman-
do prius & negando posterius. Injunctis insimul rationibus,
primum, quod pactum ejusmodi nullam contraxerit obligatio-
nem h. e. ab initio non subsisterit; sed potius ipsò jure nullum
fuerit. Pugnat etenim ejusmodi pactum contra leges civiles.
Jam nullum pactum, nulla conventio, nullus contractus subsistit
lege contrahere prohibente, sed ipsò potius jure concidit *L. 5. §. 1.*
C. de Leg. nec servari ejusmodi pactum oportet, quoniam à jure
communi remotum est *l. 7. §. 16. de Pact.* Dum enim lex quid fieri
prohibet efficit ut frustra fiat, quod prohibitum est, adeò ut ad
irritandum ejusmodi pactum exceptione vel rescissione opus nõ sit

Conf. Peretz. ad d. t. C. de LL. n. ii. Wissenb. ad eund. tit. C. n. ii. seq. Brunnem. ad cit. L. 5. C.

§. IV. Altera in texturatio est, quod libertas testamenti faciendi tali auferatur pactio: quod iterum Juris Civilis principia non admittunt. Nihil enim est, quod magis hominibus debetur, quam ut Supremæ voluntatis, postquam jam aliud velle non possunt, liber sit stylus & licitum quod iterum non redit arbitrium *l. 1. C. de SS. Eccl.* concordant Digestorum loca; ambulatoria enim debet esse voluntas de functi usque ad supremum vitæ exitum *l. 4. de adim. leg.* Nec quicquam prohibet, priorem scripturam posteriore corrigere, commutare, rescindere *l. 17. eod.* Ita propter inimicitias adimi legatum, adimi hereditas potest *l. 3. §. fin. eod.* Id quod in tantum verum est, ut nec quisquam eam in testamento legem sibi dicere queat, ut à priori voluntate non liceat sibi recedere, *l. 22. pr. de leg. 3.* nec promissio de non mutando herede testatorem obliget, *Conf. Richter. p. 1. dec. 26. n. 8.* ubi præjudicia hanc in rem affert.

§. V. Succedit jam *L. ult. C. de pact.* in partes: Cujus casus talis esse videtur: Titius Cajus & Sempronius habent avunculum Mevium, satis locupletem, cujus hereditatem sperant, ineunt invicem pactum de hereditate ipsius sive ad omnes, sive ad unum ex iisdem deveniat, æqualiter inter ipsos dividenda. Mevius condit testamentum cognatosque illos suos inæqualibus instituit heredes partibus, vel etiam unum saltem aut duos heredes facit, duobus vel uno præteritis, moritur deinceps, & illi, qui ex minore parte scripti heredes vel prætermitti planè sunt, vi pacti æqualiter cum instituto ex majore parte vel ex asse succedere expetunt: hic verò in testamenti tenore jus suum reponit, quaeritur quænam hic juris sit potior? Respondet decidendo Justinianus, pactum illud initum invalidum ac irritum esse, adeoque testamentum hætenus vires suas retinere. Ratio dubitandi esse poterat, quod pacta conventa sint servanda *l. 1. l. 48. de pact. L. penult. C. eod.* & fidem fallere grave sit *l. 1. de Const. pecun.* tum demum, quod quilibet jurisuo renunciare possit *l. 46. ff. c. L. pen. C. eod.* cum rei suæ moderator & arbiter quisque prædicetur in *l. 21. C. mand.* Accedit ratio dubitandi ex ipso textu, quod non simpliciter de viventis hereditate pactum sit interpositum, sed sub
condi-

conditionibus certis, si scilicet avunculus mortuus fuerit, & ad pacificos ejus deveniat hereditas, ut hinc non censeatur conventum de hereditate capeffenda in eventum mortis, sed potius eadem jam delata dividenda.

§. VI Verum rationes decidendi longâ serie deducit Imperator in *b. L. ult. C.* rationem decidendi primùm petit ab injuncto: neminem enim exhilarat si de bonis suis inter se dividendis alios tractare, & quasi se pro mortuo æstimari inaudiat. Equidem quæ mali ominis sunt, meritò omnes detestamur *l. 9. §. 1. de lib. & post. L. 34. §. 2. de contr. empt. & casum mortemq; alterius spectare nec civilis nec naturalis ratio permittit L. 83. §. 5. de V. O.* Quid enim aliud præstant hi pacificos, quàm ut bona alterius in sortem & divisionem vocent, atq; ita quasi mortem ejus voto ac spe præcipiant. Altera ratio à periculoso accersita deprehenditur. Esse enim ejusmodi conventiones tristissimi & periculosi eventus plenas: quippe quæ facilè votum captandæ mortis alienæ inducere videbantur *L. stipulatio hac 61. de V. O. L. 4. C. de inutil. stipul. L. 11. C. de Transact.* Tertium argumentum ab injusto repetit Imperator, quod nempe iniqum sit, quòdam vivente & ignorante alios de rebus ipsius pacisci, & convenire. Sicut enim viventis nulla est hereditas *L. 1. de hered. vel act. vend. arg. L. 2. §. 2. eod. L. 151. de V. S. Conf. Bachov. ad Treutl. vol. 2. disp. 15. tit. 6.* Ita omninò iniqum est, ut citra alicujus scientiam de bonis ipsius transigatur; nemini siquidem alterius factum nocere, nemini per alterum iniqva conditio inferri debet. *L. 3. §. 4. Quod quisq; jur: in al. L. 2. de eo, per quem fact. quo min. L. 8. §. 14. ff. de Inoff. testam:* Insequitur jam porrò in textu generalis Imperatoris Sanctio: hujusmodi pacta contra bonos mores pugnantia repelli planè ac rejici, nec quicquam ex iis observandum esse.

§. VII. Succedit porrò in textu nostro exceptio: Nisi forte, de cujus hereditate pactum est, voluntatem suam eis accommodaverit, & in ea usq; ad extremum vitæ suæ spatium perseveraverit. Quæ exceptio ex duobus consistit requisitis. Ac primùm quidem deposcit consensum ejus, de cujus hereditate dividenda negotium vertitur, sive ille consensus in continenti intervenerit sive postea supervenerit, sive etiam ante jam fuerit ab ipso

ipso exquisitus & impetratus, nihil intererit quoniam utroque
nulla consentienti fit injuria *Conf. Vinn. Tract. de Pact. cap. 19. §. 8.*
Deinde perseverantia desideratur, ut nempe quis in ejusmodi
consensu usque ad vitæ extremum persistat. Quod si enim quis ab
initio quidem consenserit in ejusmodi pactum, deinde verò vo-
luntatem iterum mutet, expirabit vis pacti illius; quandoqui-
dem nemo per ejusmodi consensum facultate testandi private se
voluisse censebitur, *Conf. Carpzov. p. 2. C. 35. d. 19. Ant. Fab. in Cod.
Lib. 2. tit. 3. D. 10.* Annectitur etiam ratio hujus exceptionis in
textu, quod ita tollatur acerbissima spes nec alteri præjudicium
fiat vel molestia creetur, dum velit & jubeat ejusmodi pactiones
esse servandas. Quasi dicat Imperator: Cessat enim tum ratio
prohibitiva, cessat ratio acerbissimæ spei seu votum captandæ
mortis, cessat propter viventis consensum sinistra suspicio omnis
Conf. Carpzov. c. l. ubi n. 5. etiam in præjudicio huc spectante
ejusmodi decidendi rationes adducit in verbis: *Er Hans Hel-
wig auch in solche Vergleichung gewilliget/ und wohl damit zu-
frieden gewesen &c.*

§. VIII. Addit porro Imperator, se in hac exceptione pro-
latâ novi nihil sanxisse; quippe cum idem & antea, anterioribus
scilicet legibus & Constitutionibus statutum, jam obtinuerit, licet
id ulterius declaraverit, seu clarius sanciverit. Ubi quidem
quid per anteriores leges intelligendum veniat, non convenit
inter interpretes. Glossa quidem ad h. text. tradit eas innui Con-
stitutiones, quas non habeamus. Quò ipsò fortè ad primi Co-
dicis editionem vel etiam ad Codicem Theodosianum Hermo-
genianum, & Gregorianum respexit. Ab illa non multum ab-
ludit *Gothofred. ad h. L. num. 33.* qui per anteriores Constitutiones
Theod. ab Imperatore hic indigitari *L. 2. C. famil. Ericis.* autumat.
Non absolum fuerit statuere, quod Imperator hic ad *L. 3. §. 2.*
Pro Socio insimul respexisse censeatur, ubi si inter duos ita coita
sit societas, ut si qua hereditas alterutri obvenerit, ea commu-
nis sit, conventio illa tanquam generalis & de incerti hominis
hereditate obventura concepta, omninò valebat. *Conf. Vinn.
de pact. cap. 19. §. 7.* Sensus ergò nostri textus jam ille vincere vi-
detur, quod olim quidem generaliter de dividenda hereditate
pacisci

pacisci licuerit, Imperator verò id ulterius dilataverit, quòd etiã de certâ personâ, si ipsamet consentiat, hereditate dividendâ pactum in ire liceat. Tandem Imperator regulam suam generalẽ aliis exemplis similibus illustrat, simulq; de his jus sancit & firmat. Ita enim nemo de bonis alienis in casum mortis donare, nec hypothecam in iis cuiquam constituere, vel alium quendam contractum de iisdem celebrare valet. *Conf. Alciat. ad h. L. adji-*ci tur ratio, quod Jctorum secta ac doctrina non patiatur, etiam alienis rebus contra Domini voluntatem aliquid fieri: quin potius eadem disertè disponit, quod nullius res citra factum ipsius alienari aut distrahi queant, *vid. l.ii. C. de contr. empt. l. 9. rer. amot. L. Nec quasi 70. d. R.V.*

§. IX. Fixum E. manet, pacta de successione in bona alterius jure civili invalida ac irrita esse. Interim cum ex exceptione in §. 7. à nobis expositâ, tum ex *L. 19. C. de Pact* oppidò patet, quod certò casu à certis Personis celebrari firmiter & jure Civili illa potuerint. Milites enim ad prælium euntes, & ut cum Vetere Poetâ Comico Antiphane loquar, mortis quasi stipendarii de mutua Successione ita pacisci possunt: ut ad eum, qui superstes fuisset, res ejus, cui casus vitæ finem attulisset, pertinerent. Id quod argumento infertur, ejusmodi pacta naturâ turpia seu jure naturali prohibita haud esse: Quod si enim hõc jure illicita forent, ne quidem militibus indulgeri potuissent, quoniam ius naturæ immutabile est §. 11. *J. de J. N. G. & C.* quod à civili ratione se corrumpi refugit. §. *fin. Inst. de legit. agn. tut. Conf. Ludovicus Molina de Just. & Jur. Tom. 1. Tr. 1. Diss. 4. Domin. Soto de Just. & Jur. lib. 1. quest. 4. Art. ult. Hugo de Roy de eò, quod just. est lib. 3. tit. 4.* Nam & rationes hæcenus recensitæ ita comparatæ sunt, ut turpiudinis aliquid naturalis in se vix contineant. Præcipuas paucis perlustremus. Libertatem testandi constringi his pactis, jus Civile arguit: atqui novum non est eòdem jure testandi facultatem, multis vel planè denegari, utpote servis, Bannitis, ad ultimum supplicium damnatis &c. vel tamen certis limitibus circumscribi, prout in filiisfam. cernere licet, qui de bonis saltem castrensibus & quasi castrensibus, non etiam de profectitiis & adventitiis testari queunt, *pr. Inst. quib. non est permiss. fac. testam. l. 6. pr.*

B

qui

qui testam. fac. poss. l. 3. §. 1. ff. L. pen. C. eod. Conf. Schnobel. disp. ad ff. 16. th. 4. & 5. Wissenb. ad tit. ff. qui testam. fac. poss. th. 13. seqq. Pariter Sacerdotibus ac Clericis maximè aliàs privilegiatis integrum non est, de bonis Ecclesiæ semel quæsitis testamentum condere cap. relatum X. de testam. Conf. Lancellott. in Instit. Jur. Canon. lib. 2. tit. 28. §. 3. seq.

§. X. Et quamvis in hoc articulo boni mores paginam utramq; faciant, quibus pacta ejusmodi refragari videntur; attamen discrimen hic faciendum est, inter mores bonos ex ipso jure naturali oriundos & à populo Romano receptos: Contra illos non militant pacta præsentia, quamvis his omninò adversentur. Jam Civilia jura mutationi esse obnoxia, & vel tacitò consensu populi, vel alià postea lege latâ, vim suam perdere quis ignorat. *vid. §. 11. Inst. de I. N. G. & C. L. ult. de Const. Princ. junct. §. fin. de legit. agn. tut.* Quæ distinctio morum non est cerebrina; sed ex ipsis nostri juris fontibus promanat: Nam per bonos mores naturalis iuris actus & exercitium *in l. 5. C. de condict. ob turp. caus. & l. 15. ff. de cond. Instit.* insinuari nemo hæcenus ambigit. Lenocinii siquidem crimen turpitudinem naturalem posse trahit *d. L. 5. & facta, quæ lædunt pietatem & verecundiam nostram, iisdem pariter damnantur, cit. l. 15. ff.* Ex adverso contra mores impingere dicitur, ut sororem adoptivam quis in matrimonium sibi stipuletur *l. 35. §. 1. quanquam de V. O.* Jam sicut adoptio juri Civili suam debet originem *l. 77. de R. j. Conf. Wesenb. ad tit. de adopt. n. 2:* ita talis conjunctio etiam mores ex jure Civili pullulantes saltem violare censebitur. Talia enim sunt prædicata, quæ permittuntur esse à suis subjectis. Similis casus occurrit *in l. 61. de V. O.* ubi hæc: *stipulatio hoc modo concepta, si heredem me non feceris, tantum dare spondes? inutilis est, quia contra bonos mores est hæc stipulatio.* Ubi boni mores Civiles omninò intelligendi veniunt. Id quod exinde elucescit, quoniam stipulatio illa ideò rejicitur, quod libertati testandi reclamet: hanc verò rationem ex jure Civili descendere, modò demonstravimus. Omitto reliqua, quæ longâ serie adhuc in hanc rem adduci poterant.

§. XI. Potius est, ut ad principalem me rationem accingam,

gam, quæ propter votum captandæ mortis & emergentem inde
 peccandi occasionem pacta ejusmodi ex republ. proscribit.
 Quemadmodum enim nemo malus futurus præsumitur, & præ-
 sumptio nõ delicti excludit præsumptionem delicti *Carpz. Pract.
 Crim. part. 3. q. 123. n. 69. & ibi cit. Mascard. & Menoch*: ita quo-
 rundam improbitas hominum aliorum utilitati obesse non de-
 bet: cum nemini per alterum iniqua conditio debet inferri *l. 18. §
 14 de inoff. testam.* Nec enim usus propter abusum tollendus.
 Et quamvis occasio delinquendi dari haud debeat *c. 2. de testam.
 in Clem.* tamen hoc exaudiendum de eò saltem casu est, quando
 delictum inde, tanquam ex immediata causa secuturum, timetur,
 per ea, quæ in similibus terminis tradit *Carpz. Pract. Crim. p. 1.
 quest. 26. n. 12.* Equidem si jus Civile omnia illa, ex quibus remo-
 tè occasio peccandi fluere poterat, auferre vellet, multa juris no-
 stri capita periclitarentur. Pauca saltem tangam. Potest Pa-
 ter sibi in tabulis condere testamentum, & filio impuberi per
 nuncupationem substituere, *l. 8. inf. de Bon. poss. sec. tab. L. Patris.
 20. §. 1. de Vulgar. & pupill. subst.* potest Pater in iisdem tabulis,
 quibus sibi heredem instituit, etiam filio substituere pupillariter,
 eademq; substitutio omninò jure valet, & subsistit, *§. 3. in fin. Inst.
 de pupil. substit.* & tamen judicante eòdem Imperatore ejusmodi
 substitutio procul dubio propter votum captandæ mortis satis
 est periculosa. Res evadit apertior in mortis causa donatione,
 cum quis ita donat, ut si quid humanitus ei contigisset, haberet
 is, qui accepit, sin autè supervixisset, is, qui donavit, reciperet *§. 1. I.
 de donat.* quæ donatio utiq; subsistit jure Civil. *l. 2. seqq. l. 35. §. 4. de
 mort. caus. donat.* & tamen si unquam hic votum captandæ mor-
 tis timeri poterat, cum donatarius, præprimis si rem jam accepit
vid. l. 29. eod. difficilius eam restituat. Eò magis E. de malis arti-
 bus retinendi cogitare præsumetur, quàm is, qui consequendi sal-
 tem spe gaudet. Alia exempla lubens prætereo.

§. XII. Et hæc fortè rationes non latuerunt Romanos, quip-
 pe qui certis personis ejusmodi pacta inire permiserunt. Valet
 enim pactum mutuæ successionis inter Comilitones in procinctu
 factum *L. 19. C. de pact.* Et quamvis potestas ejusmodi pactum,

ineundi, militari soleat transcribi privilegio, tamen si juri naturali refragaretur illud, ne quidem militibus indulgeri poterat, quoniam istud immutabile est §. 11. *Inst. de I. N. G. & C.* Atqui & valebat pactum in genere de hereditate obventurâ, nullô certô homine nominatô l. 3. §. 2. *pro Soc.* Valebat denique ejusmodi conventio, si is de cuius bonis agitur, consentiret, & in eâ voluntate ad extremum usq; vitæ spatium perseveraret *L. ult. C. de Pact.* quem textum jam supra dilucidavimus.

§. XIII. Idem cum adverterent aliæ gentes, varia circa successionem pacta introduxerunt & stabilierunt, de quibus videri potest *Vinn. Tract. de Pact. cap. 19. §. 5.* Ipse quoq; Imperator Leo conventiones ejusmodi servandas esse oppidò sancivit in *Nov. 19.* per quam l. 15. *C. de pact.* abrogatam esse, vulgò tradunt *Conf. Wissenb. ad tit. ff. de Pact. n. 27.* Et verò easdem etiam Germanis frequentari, plus quàm manifestum est. Cum enim ipsæ ad pacem tranquillitatemq; imperii spectare, & in illustribus Personis omnis sinistra præsumptio vel suspicio captandæ mortis exulare videretur, accedente præprimis Imperatoris confirmatione, primùm inter Principes, Comites & Barones imperii statuta de mutua successione cœperunt, *Conf. eleganter hanc in rem Gail. lib. 2. obs. 127.* Tùm deinde ad privatos etiam, ubi fieri amat, ejusmodi pactorum usus devenit. Ita consuetudine recepta est unio prolium, quâ Parentes ad secundas nuptias transeuntes coram Magistratu ordinario, causâ cognitâ, accedente consensu eorum, quorum interest, de hereditate vel parte bonorum inter diversi matrimonii liberos, ex æquô communicanda prospiciunt, *vid. Bartholom. Musculum de Success. conventional. Cl. 1. Membr. 3. Schultz. ad tit. Inst. de adopt. Bacchov. ad Treutl. V. 1. d. 2. th. 21. Lit. F. Gail. lib. 2. observ. 125. Struv. exerc. 3. ad ff. th. 66.*

§. XIV. Pariter pacta conjugum de futurâ successione non minus invaluerunt, & in donationis inter vivos speciem cadere credita fuere, *vid. iterum Gail. c. l. obs. 26.* Increbuere etiam renunciations hereditatum aliàs prohibitæ. Quam in rem hæc *Jur. Can. cap. quamvis 2. de Pact. in 6.* reperiuntur disposita. Quamvis pactum Patri factum à filiâ dum nuptui tradebatur, ut dote contenta nullum ad bona paterna regressum haberet, improbet

probet Lex Civilis: Si tamen juramentò, non vi nec dolò præstitò, firmatum fuerit ab eadem, omninò servari debet: cum non vergat in æternæ salutis dispendium, nec redundet in alterius detrimentum. Tandem moribus quælibet pacta de hereditate acquirenda, conservanda, vel etiam repudianda fuere approbata, *Conf. Peretz. ad tit. Cod. de Pact. n. 16. seqq. Struv. Ex. 6. ad ff. 1b. 44. ibiq. cit. Habn. & Sotan.* Ratio enim à voto captandæ mortis petita in Germanis, propter fidem eorum & candorem, uti supra dictum, cessare intelligitur. *Hulderic. Eybenius ad Peretz. c. l. n. 17. ibiq. cit. Fichard. consil. 54. n. 2. Conf. Carpzov. p. 2. C. 35. D. 21, 22. 23. Heig p. 1. qv. 23. n. 15. Grænewegen ad L. 15. C. de Pact. Richter. p. 1. Decis. 26. n. 30. ubi etiam præjudicia recenset. Berlich. p. 3. Concl. 41. n. 29.* qui tamen valorem horum pactorum ad Principes, Nobiles, & alias egregias Personas restringit, quorsum & *Carpzov.* inclinare videtur. *c. l. D. 25. jung. Dn. Lauterb. Concl. for. Exer. 8. 1b. 5.* sed reliqui à nobis citati autores generaliter hinc loquuntur.

§. XV. Cum E. ex consuetudine ejusmodi Coventiones successoriæ constent, Expectativæ jus eodem niti censebitur fundamentò. Nec mirum videri poterit expectativas passim frequentari in Feudis, cum & alia pacta de successione in viventium bona, in vitidi sint usu. Videamus jam & deccurramus ipsum textum capitalem 2. F. 26. §. *Moribus*, cujus verba concepta ita habent: *Moribus receptum est, Dominum de Feudo militis sui, quod post mortem ipsius ad Dn. reverti sperabatur, in alium militem investituram facere posse: Quæ investitura tunc demum capiet effectum, cum Feudum Domino aut heredi suo fuerit apertum. Secus est, in Ecclesiasticis Personis. Nam si Ecclesiastica Persona talem faciat investuram, non aliter valebit, nisi sibi non etiam successoris suo feudum aperiatur. Et in tali investiturâ consensus ejus, de cujus Feudo sit, exquiri non oportet.*

§. XVI. Exprimit Jctus Feudista primum causam efficientem remotam, quæ sunt mores seu consuetudo. Non mali & irrationabiles, de quibus intelligenda L. 2. C. *quæ sit long. consver.* & L. 39. ff. de LL. Nam id, quod non ratione, sed errore introductum, in aliis similibus non obtineat. *Conf. Harprecht. ad §. 9.*

J. de J. N. G. & C. n. 3. Paul. Voet. ibi. n. 1. Sed potius boni & rationabiles, quandoquidem jus omne rationi & æquitati convenire debet, *Conf. L. 14. de LL. Nov. 134. cap. 2. 3. & 4. Ludwell. ad c. 9. n. 1.* Nec quicquam hic facit captandæ votum mortis horrifonum aliàs & planè abominandum. Præterquam enim, quod captandæ illud rem ipsam in se spectatam non illicò efficiat illicitam, quemadmodum supra jam abunde dedimus demonstratum: utiq; præsumtio ejus in præsens planè cessat, sub hâc enim conditione investitus certus fit, quod feudum in casum mortis vasalli sibi vel heredibus suis obventurum sit, quod secus est in eò, qui spem succedendi in hereditate habet, utpote, qui, quæ factò ejus, cujus bona sunt, facillimè auferri potest, ut proinde mirum non sit, quod jus Civile pactum illud de futura viventis hereditate improbaverit: hoc verò de feudo viventis moribus feudalibus approbatum & receptum sit, *Ludwel. in Synops. Feud. cap. 8. p. m. 160.* Ubi etiam illam addit rationem, quod qui Expectativam acceperit, procul dubio spe illâ succedendi privari possit, si mortem Vasalli acceleraverit. Feudum scil. solâ fide spectatâ consequitur is, cui, expectativa indulta. Quod si ergò vel minima insidiarum Vasallo adhuc vivo structarum suspicio se, det ad manum, repulsam iste à Domino feret, cum nunquam possit videri fidelis, qui alios Domino fideles de medio tollere conatus fuerit.

§. XVII. Aliam adhuc diversitatis rationem suppeditat *Dn. Struv. in Syntag. Jur. Feud. cap. 7. th. 5. his verbis:* Respicit jus Civile desiderium singulare alienæ mortis, ac votum procurandæ mortis, quod ex illius actûs circumstantiis colligitur. Cum enim quidam de re, ad se plane non pertinente, & cujus acquirendæ spes & singularis ex præmaturo pacto apparens affectatio interverti posset, dispositione Domini aut morte ipsorum, qui pactum ineunt; & quidem hi clandestinè sive ignorante eò, de cujus bonis agitur, inter se paciscantur: ideò præsumunt inde leges nostræ Civiles animi & consilii singularem malignitatem. Longè aliter res se habet in concessione Expectativæ, quippe quæ fit ab eo, qui dominium directum in re habet, in casum securæ consolidationis: quod latius eleganter exponit Janus ab Arcedura

Concl.

Concl. feud. 5. c. 1. n. 6. seqq. Conf. Hartm. Pistor. L. 2. qv. 25. Nimirum supponit Jus Civile pactum successorium, inter eos in initum, qui nullum tunc jus in bonis alterius, de quibus conveniunt, obtinent, sed eo ipso acquirere satagunt, quod accedens occultatio eò magis reddit molestum & exosum: In expectativa verò concedenda primas sustinet partes ipse dominus Feudi per hunc nostrum textum ibi: *Dominum de Feudo militis*, uti infra diducatur, ut hinc non simpliciter de re alia in casum mortis alterius disponatur. Promovet hoc negotium fides, quæ in Vasallo futuro domino adeò est cognita, ut nihil inde mali, nihil sinistri de ejusmodi virò benè meritò sit metuendum. Frustra ergò post Clarum noviter *Rittershus.*, qui in *Part. Jur. Feud. lib. 1. cap. 7. q. 23.* admonet, melius facturum, qui ab ejusmodi investituris abstinerit, ne votum captandæ mortis inducatur, arg. *L. fin. C. de Pact.* Id enim rebus sic stantibus planè exulat.

§. XVIII. Accedit, quod hoc in casu, nullum fiat præjudicium viventi, cum investitura conferatur in casum permissum, quò nempe futurum erat, ut utile dominium cum directo consolidaretur. Atq; eò facit vulgata juris regula, quod paria sint facere aliquid tempore licito vel permissio, & conferre aliquid in tempus permissum *L. in tempus 62. de hered. instit.* In pacto verò quod propter votum captandæ mortis improbat, aliter comparatum est, quia istud plerumq; eà de re in initum, cujus dominium profus erat alienum, ut mirum non sit, sine voluntate domini nihil de eò firmiter disponi posse, *Hartm. Pistor. lib. 2. q. 25. n. 5. seq. & ibi cit. Andr. de Isern. Conf. Henric. à Rosenthal Tract. de Feud. cap. 6. concl. 9. n. 3.*

§. XIX. Idem quoq; moribus Saxon. esse receptum, cogunt nos credere textus hanc in rem satis perspicui. Jure enim Feud. Saxon. communi *cap. 10. pr.* Ita traditur: *Etliche Leute sagen / daß mann kein Bedinge iemand lehen möge / mann bitte denn den darumb / der das Gut in gewehren hat / daß ist doch nicht. Et cap. 57. hæc leguntur. Lehete ein Herr Frauen oder Mannen Beding am Guthe / das eines andern ist / stirbet denn dieser / der es besizet / und in Gewehr hat / so ist die Gewehr des Guthe erstorben mit sambt den Guthe / an / den dē das Beding geliehen war. Qui mores ab Electore*

ctore Saxon. p. 2. C. 45. expressè approbati reperiuntur. Ut hinc dubitandum non sit, in nostrò etiam foro dominum feudum, vivente adhuc possessore, alteri eâ lege ac conditione concedere posse, ut si possessor sine liberis decesserit, feudum ad ipsum devolvatur, *Conf. Carpz. d. p. 2. C. 45. d. 1. Berlich. p. 1. concl. 54. Schulz. in Synops. feud. cap. 9. n. 46. & ibi citati multi A.*

XX. Cernimus porrò in textu causam efficientem proximam, ipsum dominum, qui etiam ita nominatur *1. F. 1. §. 2. in fin. 2. F. 14. in fin.* sive quod ab ipso feuda profecta sint recognoscenda, sive ob fidelitatem & servitia, quæ iis præstari consueverunt. Salutatur aliàs etiam Senior *1. F. 17. & 18.* non quidem ætatis, sed observantiæ potiùs & venerationis ratione, *Conf. Schnobel. disp. feud. 3. th. 19.* Capimus ex hinc iterum argumentum, quod hæc expectativæ concessio à pacto de viventis hereditate longè abeat: illa enim procedit ab ipso Seniore, qui dominium feudi habet: hoc plerunq; inicitur ab iis, qui circa hereditatem alterius nihil quicquam habent juris. Id quod porrò comprobant verba sequentia, quæ ad objectum respiciunt, de feudo militis sui, quæ disertè arguunt, quod dominus de Vasalli sui adeoq; certâ ratione propria re disponat.

XXI. Id quod ulterior objecti discussio clarius ob oculos ponet. Occupatur enim hîc dominus circa feudum Militis sui. Feudum est jus in re quadam, sub lege mutuae fidelitatis constitutum, cujus dominium utile ad Vasallum transit, *2. F. 8. §. rei autem. arg. 2. F. 23. L. 1. §. 1. si ag. vectig. pet. Conf. Carpzov. disp. feud. 7. th. 2.* directum verò seu proprietas domino salva manet, quippe quam regulariter sibi reservasse censetur *d. 2. F. 8. §. ult. 2. F. 23. in fin. Schnob. disp. feud. 8. th. 1.* Objectum hocce determinatur porrò & circumscribitur à subjecto ibi: *militis sui*: Per militem autem hîc vasallus indigitatur *vid. text. 1. F. 23. & 2. F. 23. in fin.* quandoquidem prima origo hujusmodi beneficiorum ex militia fluxit, *Rittershus. in Prolegomen. Partit. Jur. feud. p. m. 3. & 4.* & nuncupatur is aliàs etiam feudatarius *2. F. 2. Clientulus 1. F. 10. ac fidelis 1. F. 1. §. & quia vidimus 1. F. 4. §. si quis de manso. 1. F. 5. §. item fidelis 1. F. 10. 2. F. 7. §. ult.* Unde & hodie Vasallis per dominos in literis titulus tribuitur: *Unsern lieben getreuen/*

getre uen/ Rosenthal, *de feud. cap. 1. Concl. 6. n. 6. Schultz in Synops. feud. c. 2. n. 7.* Notanter verò adjicitur pronomen sui. Nec enim quis de quolibet feudò expectativam alteri concedere valet; sed de feudò Vassalli sui. Id quod extra controversiæ aleam positum est. Quemadmodum enim aliusquisq; tantum rei suæ moderator & arbiter est, *L. 21. Cod. mand. §. 40. 7. de R. D.* ita ex aduerso res aliena ab altero alienari nequit, alienata verò vindicari à quocunq; possessore poterit, *l. 6. C. de rebus alien. non alien.* Quod adeò verum est, ut nec Pater res filii emancipati alienando quicquam ipsi nocere valeat, *L. 5. Cod. eod.* nec maritus uxori in rebus dotalibus *L. 2. C. eod. pr. Inst. quib. alien. licet. Peretz. ad cit. tit. C. n. 12.* Idem ergo in feudo alteri concedendo obtinebit.

XXII. Porrò in textu hæc sequuntur verba: *quod post mortem ipsius ad dominum reverti sperabatur.* Ubi illa statim sub manibus nobis nascitur quæstio, num valeat etiam Expectativæ concessio, si Vassallus Feudi possessor legitimus adhuc successores puta filios habeat! Et videbatur dicendum quod non: siquidem in hoc textu nostrò id feudum alteri in casum mortis alterius dari posse traditur, quod post mortem Vassalli ad dominum reverti speratur. Jam verò procul abest illa spes, legitimò herede existente. Quæ sententia expressò textu *1. F. 27. in fin.* sustineri videbatur per verba: *Hoc autem dicendum est de eò milite, qui feudi successores non habet.* Quæ verba restrictionis notam haud obscure suggerunt. Sed nihilominus contrarium verò magis consentaneum etiam nos existimamus. Præterquam enim, quod sententia hæc usu & consuetudine passim recepta legatur, *Conf. Ludwell. in Synops. feud. cap. 8. p. m. 162. Vultej. de feud. lib. 1. cap. 7. n. 49. Hartm. Pistor. lib. 2. qv. 25. Schultz. in Synops. feud. cap. 9. n. 53. Dn. Struv. in Syntag. Jur. feud. cap. 7. D 5. Schnobel disp. feud. 5. th. 27.* & à communi opinione non facile sit recedendum, *Franzk. ad ff. tit. de O. 7. num. ult. Dn. Lauterb. concl. forens. Ex. 2. th. 2.* cogit nos in illam sententiam textus *2. F. 35.* ubi generaliter asseritur, quod dominus de alterius Feudò ingressuram facere potis sit. Jam ubi jura generaliter loquuntur, & nos eadem generaliter accipere debemus, *L. si Servitus, 23. ff. de S. U. P.* Nec quicquam rationes dubitandi, quas præmissimus curandæ erunt. Verba etenim, quæ in hocce occurrunt textu non præcisè de spe proxima, sed etiam remotiori exaudiri queunt. Quidni etiam

C

etiam

etiam feudum ejus, qui liberos adhuc habet, ad dominum reversu-
rum sperabitur? quam saepe natura moralitatis ordinem turbat?
L. 51. de inoffic. testam. quam saepe ante parentes liberi decedunt arg.
N. 118. cap. 2. junct. L. 6. de LL. Alterius textus 1. F. 27. hic videba-
tur esse sensus, quod sub conditione investitus succedat in feudo
post mortem Vasalli possessoris, etiamsi is non consenserit, dum-
modo ipse non habeat successores Conf. Struv. & Ludwel. c. l. Ut
hinc illa verba non ad tempus concessionis expectativae; sed potius
ad eventum consecutionis referenda veniant.

§. XXIII. Quando porro pergit Jctus feudista in textu no-
stro: in alium militem investituram facere posse, tunc vocat subiectum
cui confertur expectativa militem alium inspecto potissimum even-
tu conditionis existentis. Investitura recte definitur, quod sit actus
quo solenniter a domino vere vel ficto vasallo feudum traditur
Ludwel in Synops. feud. Cap. 8. p. 138 seq. Et est vel propria vel abusiva
2. F. 2. pr. Illa est, quando feudum vasallo ita ceditur, ut re ipsa vacua
ejus possessio insimul tradatur: Hac quando non proprie vere aut
realiter possessio traditur; sed vel verbis tantum vel symbolis aut
signis (gladio forte, vexillo, sceptrum, anulo, hasta, baculo &c. por-
rectis & apprehensis) voluntas domini declaratur Vultej. de feud.
Lib. 1. cap. 7. n. 29. In praesens investituram intelligimus condi-
tionalem, quae superinfudatio nonnullis dicitur eo, quod dominus
priori vasallo quasi addat alterum & eidem feudum concedat. Po-
tius ergo cernitur hic promissio de investiendo, seu investitura talis,
quae respicit futurum casum & conditionale adeoque jus succedendi
in feudum continet. Conf. Dn. Struv. in Syntagm. Jur. feud. cap. 7. th.
4. Ut proinde nec abusiva investitura nominari queat expectativa
quippe cum tum demum a domino militi solenniter petenda inve-
stitura sit, quando eventus conditionis existit. Nam & in expecta-
tivae concessionem non opus est ut signum aliquod externum, utpote
hasta, quemadmodum in investitura abusiva fieri amat, interveniat.
Multo minus pares curiae ad expectativam concedendam erunt ne-
cessario adhibendi, sed sufficiunt literae manu sigillove domini cor-
roboratae; id quod in abusiva investitura aliter comparatum est,
quae parium Curiae testimonium omnino exposcit. Unde pro Re-
gula a Feudistis traditur, quod nova investitura sine parium praes-
sen-

sentiâ facta regulariter non valeat vid. Rosenthal. de Feud. cap. 6. Concl. 4. n. 5. Sed hæc consuetudo præcisè pares exigens & probationum facultatem restringens cohibenda potius quàm extendenda est Conf. Idem Rosenthal d. cap. 6. Concl. 6. n. 2. præprimis cum à separatis non sit inferendum L. fin. de Calumn. Conf. fusè Rosenthal. c. Concl. 6. & Hartmann. Pistor. Lib. 2. q. 30. Berlich. part. 2. Concl. 54. n. 1. 2.

§. XXIV. Describitur porrò expectativa ab effectu his verbis: *Quæ investitura tum demum capiet effectum, cum feudum domino aut heredi suo fuerit apertum.* Sensus est, quòd promissio ita seu investitura conditionalis tum demum effectum sortiatur, adeoq; qui ipsam impetravit feudum consequi debeat, quando id domino fuit apertum. Unde in propatulo est, quod si feudi possessor post investituram liberos demum nactus fuerit, expectativæ vis evanescat, conditione quippe, sub quâ facta erat, deficiente arg. L. 8. de peric. & Commod. rei vend. Id quod Jure Saxon. diserte cautum reperitur Lehn R. cap. 20. wenn der Sohn nach des Vatters tode lebet also lang/ daß mann seine Stimme gehören mag in den vier Wänden des Hauses/ so ist Er beerbet mit seines Vatters Lehn und hat es entfuheret allen denen/ die gedinge daran hatten jung. cap. 72. Vultej. Lib. 1. cap. 7. Modestin. Pistor. Vol. 2. Consil. 40. num. 65. Schrader de Feud. Art. 3. cap. 2. num. 20. Nisi tamen liberi uti istiterum vivò adhuc Parente decesserint: quò casu quia conditio, obstaculò remotò, adhuc existere potest vires expectativa sortiatur Ludwel. in Synopf. Feud. cap. 8. pag. m. 163. Quod iterum jure Saxon. expeditum est Lehn R. art. 20. ibi: der Sohn der ehe denn der Vatter stirbt ist kein Lehnerbe/ wenn Er mit dem Lehn nicht beerbet ist / darumb so bricht Er niemand das Gedienge an des Vatters Lehn Hartmann. Pistor. Lib. 2. q. 25. n. 16. 17. Vultej. de feud. cit. L. 1. cap. 7. n. 50.

§. XXV. Ait Jctus: *capiet effectum*, quæ verba ad obligationem & actionem inde pullulantem respicere videntur. Quæritur ergò qualis ex hoc negotio nascatur actio? Resp. esse hîc attendendum modum quò dominus expectativam alreri indulserit; quod si ergo stipulanti quis feudum in hunc eventum promiserit, prodibit inde actio ex stipulatu: si testamentò, actio personalis ex testamento: si per donationem conditio ex lege, si pactò conditio ex moribus

locum sibi vindicabit Schnobel Disp. Feud. XI. th. 1. Hodie enim ex nudis etiam conventionibus serio initis actiones nasci solent *arg. L. un. C. de Condict. ex Leg. Lauterbach. Concl. For. Ex. 8. th. 9.* cum ad simplicitatem juris Gentium pacta hodie sint redacta *Conf. Carpzov. p. 2. C. 19. D. 17.* Alia hic sub manibus nobis oritur quaestio, num conditione existente praecise ad tradendum feudum teneatur dominus, an vero praestando interesse liberetur. Scinduntur hic in partes Interpp. Berlichius etenim *part. 2. Concl. 54. n. 59. seq.* indistincte verius putat, quod dominus sive facultatem tradendi habeat sive non, solvendo interesse liberetur. Rationes ipsi sunt 1. quod dominus in hoc casu feudum saltem & realem investituram post mortem, possessoris facturum se promiserit, adeoque liberari ipsum praestando interesse, 2. quod dominus hic non ex contractu emptionis & venditionis sed ex simplici promissione & stipulatione teneatur, ideoque ipsum iterum non praecise obligari ad tradendum, 3. quod dominus in casum mortis investito ex contractu innominato & conditione ex moribus ad feudum praestandum obligetur ubi non necesse sit praecise rem tradere *L. 1. de Rer. permut. L. 5. §. 1. de praescript. Verb.*

§. XXVI. Berlichio quasi in os obloquitur *Ludvelus in Synops. feud. cap. 8. pag. m. 167.* qui acriter defendit, dominum omnino ad investituram faciendam & consequenter possessionem transferendam esse obligatum ei, qui expectativae jus nactus fuerit. Probare id satagit vi argumenti ex cap. investitura §. 1. 2. F. 2. Ibi enim asseri, quod nulla investitura fieri ei debeat, qui fidelitatem facere recuset: unde a contrario sequatur quod dominus eum qui fidelitatem facere paratus sit, omnino investire cogatur. *Conf. Hartm. Pistor. Lib. 2. q. 25. n. 21.* Berlichio adhæret *Carpzovius p. 2. Ipr. For. C. 45. D. 2. n. 2.* qui tamen contractum emptionis venditionis eximit, adeo ut si hoc modo expectativa fuerit alicui data, omnino dominus rem possidens eandem tradere vasallo teneatur nec praestando interesse liberetur *L. 68. de R. V. L. 25. §. 1. de Contr. empt. L. 75. §. ult. de V. O. Idemp. 2. C. 1. D. 15.* Quæ restrictio fortean ansam dedit *Dn. Struvio in Syntagm. Jur. feudal. cap. 7. th. 6.* ut ex natura conventionis quæ feudum fuerit promissum hanc potissimum controversiam dirimendam esse existimet. Quod si ergo per donationem
tionem

tionem expectativa fuerit constituta præcisè ad tradendum tenebitur dominus §. 2. *J. de Donat. L. 35. §. ult. C. eod.* non secus ac de emptione venditione fuit modò dictum. Et ita accepta sententia Ludweli verissima est. Ex adversò si contractus innominatus intercesserit, si pacto saltem quis alteri feudum fuerit pollicitus, præstando interesse omninò diluere obligationem valebit. Quorsum rationes à Berlichio conglomeratæ referendæ veniunt. Fundamentum hujus distinctionis est, quod in emptione & donatione rem ipsam præstari oporteat *cit. text. Conf. Zoës. tit. de Act. empt. n. 13. Lauterbach. in Comment. ad eund. tit. §. 1. n. 6.* in contractibus verò innominatis & pactis aliquis ita obligetur ut vel id faciat de quo convenit, vel id, quod interest præstet *L. 5. §. 2. de Præscr. verb. l. 13. §. 1. de Re judic. Conf. Struv. in Syntagm. Jur. civil. Ex 25. th. 26. Amadeus Eckolt. tit. de Præscript. verb. §. 2.*

§. XXVII. De cæterò diffluit effectus iste in duo momenta. Primus est quando domino, alter, quando heredi ejus feudum aperitur. Ubi illa moveri solet controversia, si ante eventum aperturæ casum aliam ob causam, utpote propter culpam vasalli feudum domino deferatur, num qui expectivæ literis gaudet, tunc de eodem feudo investiendus à dominò sit? Quemadmodum aliàs in decidendis controversiis feudalibus tenor investituræ & pacta illi adjecta sedulò sunt attendenda *1. F. 14. Cap. 1. §. fin. 2. F. 22. F. 18. 2. F. 48. Schnobel. Diss. Feud. 1. th. 19.* Ita etiam in hoc casu qualitas promissionis quæ in expectativâ dandâ intervenit probè est excutienda. Quod si ergò dominus in genere feudi spem alteri ita fuerit largitus, ut quandocunq; illud fuerit apertum, id ad expectantem devolvi debeat, non dubitarem quin tum ad investiendum sit obstrictus dominus *Conf. Vultej. de Feud. Lib. 1. cap. 1. n. 12.* Genus enim omnes in se complectitur species *L. 147. de R. J. & qui dicit, genus, dicit etiam ejus species L. 6. de Adim. Leg. L. 23. de S. U. P. Wissenbach. ad L. 80. de R. J. E* contrario quando hæc conditio, si possessor sine liberis decesserit, in expectativæ diplomate reperitur apposita, non faciet investituræ locum culpa vasalli, sed opperendum ipsi erit, donec casus non existentium ipsi liberorum eveniat. Omnis enim conditio in specificâ formâ adimplanda est *L. Si ita quis. 20. de Vulg. & pup. substit. neq; investitura in certum casum collata ad alium temerè exten-*

di debet *Hartmann. Pistor. Lib. 2. q. 25. n. 37. & ibi Simon Ulricus Pistor. in Not. Berlich p. 2. Concl. 54. n. 66. Carpzov p. 2. C. 45. D. 3.*

§. XXVIII. Quando verò vasallus moritur sine liberis, tenetur dominus investiturâ alteri, cui promisit, facere. Quod si verò duobus feudum sub hâc conditione pollicitus fuerit dominus, prior erit potior *arg. L. 39. Locat. David Mevius p. 4. Decis. 73. Hartmann. Pistor. p. 2. q. 29.* Idem est si eadem conditio vivente quidem promittente non, sed eodem mortuô existat, perinde heres ipsius ad investendum erit condemnandus *junge text. 1. F. 9.* Heres enim eodem jure uti debet, quod defunctus habuit *L. 177. de R. J. & quoniam in jus universum adeoq; in vitia pariter ac virtutes defuncti succedit, factum defuncti omninò præstare debet.* Nam & aliàs generaliter traditum est, quod ex quâ personâ quis lucrum capit, ejus factum præstare debeat. *L. 149. eod.* Unde est, quod filius, qui Patri suo heres extidit non possit retrahere feudum *Conf. L. 14. C. de R. V. Wissenbach. ad C. L. 149. th. 1. Berlich. part. 2. Concl. 39. n. 16.* Contrarium quidem in Jure Saxon. dispositum videbatur in *Lehn-Recht cap. 5. cap. II. & cap. 59.* Sed verò jus illud Saxonicum pro authenticò non est venditandum: siquidem id eatenus saltem robur sortitur, quatenus usu approbatum forensiq; consuetudine receptum reperitur *Conf. Georg. Schultz in Prolegomen. Synops. Instit. Virgil. Pingizer. in Illustr. quest. Saxon. Decad. 1. q. 46. n. 18.* Jam verò testatur *Carpzov. p. 2. C. 45. D. 5. n. 5. post Hartmann. Pistor. lib. 2. q. 26. n. 17.* observantiâ hoc esse inductum, ut in forò etiam Saxonico heres domini investituram de caducitate feudi factam ratam habere debeat. Id quod jure Saxon. Electorali expeditum est, quò secundum jus commune feudale in hoc casu Collegia juridica pronuntiare jubentur. Quinimò in fortioribus adhuc terminis idem jus heredem adstringit ad implendam defuncti promissionem *cit. Constit. vers. Alldieweil aber Verbis: Wenn ein Lehnherr weltliches Standes jemandes ein Angefell verschreibet / ob gleich seiner Erben darinnen nicht gedacht / daß dennoch dieselben / wo sich der Fall folgens zutrüge / solche Verschreibung so weiten als die Vergleichung geschehen Inhalts des Buchstabens zuhalten schuldig seyn. Conf. Schultz. in Synops. Jur. Feud. cap. 9. n. 59.*

§. XXIX

§. XXIX. Pergimus in nostro textu, ubi porro hæc: *Secus est in Ecclesiasticis personis, nam si Ecclesiastica persona talē faciat investituram, non aliter valebat, nisi sibi, non etiam successori suo feudum aperiatur.* Concordant textus alii ita 2. F. 35. hæc legere est: *Ubi verò de alterius feudo fecerit investituram, siquid pure non valeat: sed si sub tempore vel conditione, quā feudum sibi aperiatur valebit investitura, etiam sine vasalli voluntate facta.* si tamen ante decesserit investitor quā feudum ad eum revertatur, successor non cogitur eam habere ratam &c. Item 1. F. 3. *Si verò archiepiscopus, episcopus vel abbas vel abbatissa investituram ejus feudi, quod alius detinebat, eò tempore alicui dederit, ut post decessum ejus qui possidet, habeat & ante decesserit archiepiscopus, quā ille, qui feudum possidebat, successores eorum non coguntur eam investituram facere vel confirmare, etiam si pares ejus curtis adsint testes vel breve testatum inde sit &c.* Idem statuitur 1. F. 9. vers. *Hoc ita est nisi fuerit facta ab aliqua Ecclesiastica persona.* Ut ita de sententiâ juris feudalis satis sumus certi. De ratione diversitatis itaq; videamus necesse est. *Georgius Schultz in Syn. Feud. cap. 9. n. 56.* hanc reddit, quod episcopi & Præfules præsentium tantum rerum, non etiam post mortem suam gerendam habeant administrationem *Cap. ult. 12. q. 1.* Adæqvata magis illa videtur, quæ ab ipsò successore ac modò succedendi sumitur. Nimirum Prælatus causam succedendi non habet ab eò, cui succedit, nec descendit in jus ab antecessore si bi relictum; Sed potius jure proprio succedit, adeoq; ut antecessoris sui facta præstet non habebit necesse quoniam nullum ex ejus personâ lucrum consecutus est *vid. l. 149. de R. I. Conf. Hakn. tit. de Constit. Princ. n. 2. Struv. de Feud. cap. 7. th 9.* ubi idem de eò qui proprio jure in regnum, ducatum &c. succedunt, ob identitatem hujus rationis perhibent *Conf. Luaw. c. 8. p. 270.* Quam rationem ulterius explicat, *Carpz. p. 2. C. 45. D. 7.* quod nempe episcopi vel postulationis vel electionis jure & sic novò titulo ad dignitatem ac officium suum adscendant *Cap. ad Decorem 5. de Instit. cap. 1. de præbend.* indeq; nullam ab antecessoribus suis causam habeant. Traditur tamen hic notabilis exceptio, si nempe investitura de feudi caducitate consensu totius Capituli facta fuerit, tunc enim successor ad
ejus

ejusmodi investituram præstandam omninò obligatus est, non tam ex persona sui antecessoris, quàm ex promissione totius Capituli Rosenthal. in Synops. feud. Cap. 6, Concl. 16. n. 7. Schultz. in Syn. Feud. Cap. 9. n. 57.

§. XXX. Alia exceptio cernitur 1. F. 3. ibi: *Nisi is qui investituram accepit, nomine ejus in possessionem feudi missus sit eò consentiente, qui detinet*, qui textus quamvis notante Dn. Struvio. Cap. 7. th. 9. diversimodè explicetur, tamen nos simplicem ejusdem sensum hunc esse putamus, quod prælatus succedens expectativam ab antecessore concessam præstare omninò teneatur, si ea donatus consentiente possessore in feudi possessionem fuerit missus, possessoris jure interim integrò relictò Conf. Dn. Joh. Fridericum Rhetium novitur ad c. 1. F. 3. Verbis: *Consentiente eò qui detinet n. 2. seqq.* Exceptionis hujus vis in eò sita, quod quemadmodum aliàs traditio jus potius efficit l. 15. de R. V. ita etiam in præsens, dum quis eandem consentiente possessore consequitur eò fortius operetur. Nascitur etenim inde jus reale l. 67. de V. S. Wissenbach ad cit. l. 15. C. ut hinc Successor Episcopus antecessoris sui factum reali ita traditione firmatum impugnare nequeat quoniam ita jus alteri perfectè quæsitum auferret: accedit, quod hoc ille non majorem sustineat potestatem Canone Illud 16. q. 6. Cap. perpetuas 5. X. de Donat. Conf. Rhetius cit. l. Hartmann. Pistor lib. 2. q. 27. qui tamen cum Alvarozo hunc textum ad refutationem interpretatur. Plures limitationes videri possunt apud Rosenthal. de Feud. Cap. 6. Concl. 16. n. 4. seqq. Schrader. de Feud. part. 3. cap. 2. n. 33. seqq. Matth. Berlich. part. 2. Concl. 54. n. 12. seqq. Dn. Struv. Syntagm. Jur. feud. Cap. 7. th. 9.

§. XXXI. Poterat hîc ex adversò quæri, num expectativæ jus etiam ad heredem stipulatoris devolvatur? Textus 1. F. 9. verba ita sonant: *Si quis investitus fuerit de alieno feudo post mortem ejus vel si quis fuerit investitus sub conditione aliquâ, vel tempore, quò nullus erat investitus: sive præmoriatur tenens feudum sive investitor sive investitus, investitor & investitoris heredes tenentur investito, vel heredi ejus veniente tempore vel conditione, licet alii dicant, si moriatur investitus antequam tenens feudum, vel ante conditionem existentem vel ante tempus, quod heredes ejus non debeant investi-*

investitori &c. De hōc itaq; punctō dubitatum fuisse arguit finis hujus textus Ratio fortè illa, quod feudum sit beneficium 2.F. 23. in fin. ubi singularis personæ affectio, cui indultum, spectatur. Jam ubi personæ conditio locum facit beneficio, ibi deficiente ea beneficium quoq; deficit l. 68. de R. I. Sed rationi decidendi inservire potest, quod non omnia beneficia personalia sint; sed quædam causæ, adeoq; ad heredem transmittantur l. 196. eod. Pariter itaq; expectiva non meram stipulantis respicit personam; sed cum uti superius annotatum fuit, per pactum stipulationem vel alium contractum ineatur, locum sibi vindicat regula, quod contrahendo non tantum nobis sed etiam heredibus acquiramus l. 9. de Prob. Conf. Ludw. ad §. 4. J. de V. O. in fin. meritò ergò spes hæc in heredem transmittitur cit. §. 4. L. 57. d. V. O. L. 13. C. de Contr. stip. Conf. Carpzov. p. 2. C. 45. D. 9. Quamvis verò Jure Saxon. communi aliud statuendum Lehnd. Cap. 2. vers. **Er kan es auch nicht erben an seinen Sohn & cap. 26. vers. Es ist aber keine Folge daran / man erbet es auch nicht an die Söhne;** injungat tamen contrarium usu longò receptum & secundum jus feudale commune semper tam responsam quàm judicatum fuisse testantur Hartmann Pistor. lib. 2. q. 25. n. 35. Schultz. in Syn. Feud. Cap. 9. n. 61. Carpz. p. 2. C. 45. D. 9. ibiq; cit. Möller. Ludw. in Synops. F. cap. 8. pag. m. 170. ubi & contrariis satisfacit.

XXXII. Insequuntur deniq; ultima verba textus nostri feudalis: *Et in tali investiturâ consensus ejus, de cujus feudo sit, exquiri non oportet,* quibus concinit textus 2.F. 35. ubi traditur sub tempore vel conditione, quò feudum sibi aperiatur valebit investitura etiam sine voluntate vasalli facta. Ratio est quod feudum usufructui comparetur & morte ultimi vasalli tanquam apertum ad dominum revertatur, injuriam itaq; non faciet vasallo domino si in casum quò extinguitur usufr. jus suum alteri concedat Jung 2.F. 23. Gail. Lib. 2. Obs. 155. n. 3. Accedit quod nulla hic ad manum se det sinistra præsumptio maligni consilii, quæ adhibendo consensum possessoris esset excludenda Struv. c. l. cap. 7.

D

lib. 69

ib. 6. Conf. Ludwel. in Synops. Feud. cap. 8. pag. m. 161. qui etiam
contrariis satisfacit. Idem jure Saxon. statum reperitur im
LehnR. Cap. 10. ibi: **Daß man das Gedinge an einem
Guthe ohne des Willen / der das Gut in Besitz
und Gewehren hat / verleihen möge** *Schultz in Syn.
Feud. cap. 9. n. 49. Carpz. p. 2. C. 45. D. 1. n. 12. 13.* ubi discrimen
inter simultaneam investituram, in quam possessor omninò con-
sentire debeat & expectivam advertit. *Conf. Hartmann. Pistor.
lib. 2. q. 20. & q. 25. n. 11.* Versu: Cui etiam jus Saxonicum. Illud
expeditissimum est quod si interveniat scientia vasalli de validi-
tate investituræ conditionatæ eò minus dubitandum esse; quo-
niam ejusmodi pactum & jure civili valet *L. fin. C. de Pact. Carpz.
p. 2. C. 35. D. 19. Dn. Lauterbach Concl. For. Exerc. 8. th. 5. lit. D.*

§. XXXIII. Et ita quidem breviter perlustravimus textum ju-
ris feudalis hanc in rem præcipuum. Quoniam verò aliud spa-
tium adhuc superest lubet ex *Schulz. Cap. 9 n. 47.* formulam expe-
ctativæ hîc subjicere, quæ ita sonat:

**Wir N. N. bekennen und thun kund Männnigli-
chen / daß wir unsern lieben getreuen N. N. auß
sondern Gnaden / damit wir ihm geneigt sind /
und in Ansehung seiner unterthänigen / getreuen
und nützlichen Dienste / die er uns bishero viel-
fältig bewiesen / und uns / (und unsern Erben)
forthin wohlthun soll und wil / gnädl. zugesaget
und bewilliget / sagen zu und bewilligen auch
hiermit in Krafft dieses Briefes vor uns und un-
sere Erben / ihn mit den Dorff N. welches unser
auch lieber getreuer N. N. von uns zu leben tra-
gen / so bald dasselbe unß / als dem rechten Lehn-
herrn**

Herrn wiederum heimfallen möchte / gnädiglich
zu beleihen und zu begaben / welches Er auch als
denn von uns zur Mann-Lehn empfahen / be-
mannen und bedienen / auch derowegen Lehns-
pflicht thun soll / Inmassen benanter N. N. und
seine Vorfahren allewege vorhingethan / und sich
laut der alten Lehnbriefe zu thun gebühret /
treulich sonder ge-
fährde.

SOLI DEO GLORIA.

GENEROSE PER QUAM AC NOBILISSIME
DOMINE à Pforte|

Fautor atq; amice plurimum honorande

Sicut ingenia hominum diversa plane sunt: ita etiam qui literis incumbunt diversimodè se gerunt. Multi quidem mediocriter saltem iis imbuti magnam eruditionis speciem præferre valent: Ita enim agunt, ita loquuntur ac si artes omnes in pectoris sui scrinio, ut cum Papà nostrò loquar, oppidò gestarent. Ab his verò planè abhorrent alii, qui doctrinis quidem præditi, plura animò continent, quàm de sese jaclitant. Hi sunt qui secum habitare didicerunt modestiæ quàm deditissimi. Cujus quidem innatum quasi studium ipsos eò continentie deducit, ut, judicii vi subinde monente, timidiores quàm audaciores audire malint. Non erra vero equidem si posteriori Classi Te, Respondens perquam Generose, accenseam. Tu enim es, qui intelligis, quantum modestia temeritati præstet:

Tu

Tu es qui iudicio potius quam inani verborum
apparatu pugnare consuevisti. Nam & cum
citius prodire potuisses in publicum, expectare ta-
men maluisti, quam prævertere tempus. Ratus
sc. plurimas juris partes perlustrandas prius esse,
quam conscendatur cathedra. Ego verò gra-
tulator Tibi hoc Specimen ex animo, precatus in-
simul, ut locum istud faciat magnorum gratiæ
Principum, qui Generosissimi Parentis merita
in Te filio beneficiis compensare non omittent. Vi-
deor mihi jam videre illum diem, quò aule or-
namentum existas, quò innumera à Te in Pa-
triam redundant commoda. Pietas etenim
probitas, virtus ac diligentia tua non poterunt
latere deinceps; Sed mox cum gloriâ tuâ erum-
pent. Vale. Dabam ex meo muséo die 28. Julij
1675.

D. GOTHOFREDUS Strauß/

D 3

Ma.

Madrigal!

DU! Die Geburt ist wohlbeglückt
Wann Schild und Schwert den Stamm
beziehen;

Ein Edler Helm/ den tapfre Ahnen führen
Den Sohn mit gleichen Adel schmückt;
Wer aber auch mit eignen Palmen pranget
Weit mehr vollkommner Lob erlanget.

Wohl-Edler Deiner hohe Ahnen
Und Deines grossen Vaters Thaten
Die unsern Land ein rechtes Heiligthum
Erwerben D^U zwar hochgepriesnen Ruhm/
DU lebst durch I^HR^E Tugend
Doch suchest DU weil D^U S^E S^E Dich vermahn-
nen

D^U selbst noch eine Lorber-Kron
Es zeigt schon die Früchte D^E I^NE Tugend
Fahr fort! O WERTHER SOHN!
So wird die höchste Zier erreicht
Wann Dein Verstand des Vaters
Hoheit gleichet.

Dieses sätzen hinzu
Des Herrn Ambtschreibers sämtliche
Tischgenossen.

Wie

Wohelhes Sackel Licht nicht kan verborgen
bleiben

Wo Licht und Tag nicht ist / man sieht es bald
zertreiben /

Wo es zugegen ist / die schwarz betrübte Nacht /
Daß wo vor finster war / uns helles Licht an-
lacht.

So kanstu / Werther / auch nicht im Verborgnen
bleiben

Dein Kunstverliebter Geist tritt durch Gelehrtes
Schreiben

In öffentlichen Tag; Allwo du iedem weist
Daß dich das Musen-Volck von Jugend an
gespeist

Mit seiner klugen Kunst. Drum warten mit
Verlangen

Dir tausend Ehren auff / man sieh't dich schon
umbfangen

Den höchsten Tugendlohn. Man sieht wie
deinen Ruhm

Trägt Sama Sternen auff in Themis Heiliga-
thum.

Mit diesen wenigen Zeilen wolte den Herrn
Respondenten Beglückwünschen des-
selben

verbundener

J. G. Gleichmann.

W Er heilige Tugend liebt / und reinen Beyrauch
streuet
Auff Themis Rauch-Altar / hernach offte Scepter
führt.

Diß hastu vorgethan / der Fleiß ward stets verneuet
Drum sieht man wie dein Lob das Sternen-Zelt
berührt.

Dieses wenige setze seinen hochgehaltenen
und werthgeschätzten Freund Mons.
Pforte auß obliegender Pflicht hin zu
Dessen verbündener

Wiegand Adolff von Görßdorff.

L R hat Geehrter Freund / mit Gaben stets ver-
ehret
Apollo Spfertisch. Ihn hat vorhin vergnüget
Ein hochgelehrt Pappier und was der Lehrer schreibet
Drum wird izund sein Lob nicht sonder recht vermeh-
ret

Er hat mit sauren Schweiß Unwissenheit besieget
Drum auch sein Nahme fest so lang als Luna bleibet
Dieses wenige setze seinen hochwerthen
Freunde hinzu

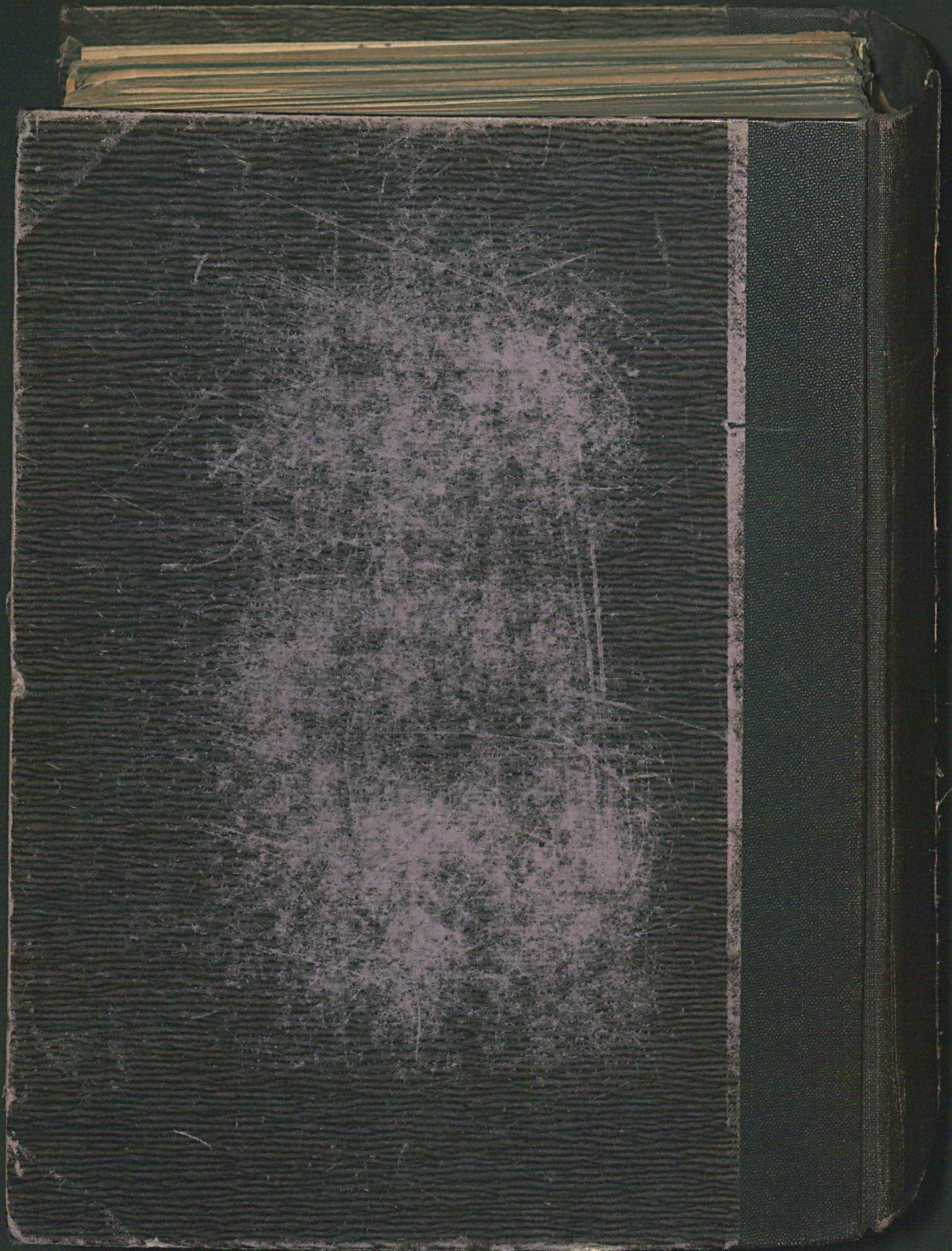
**Christian Friderich Franckenstein/
Lipf.**

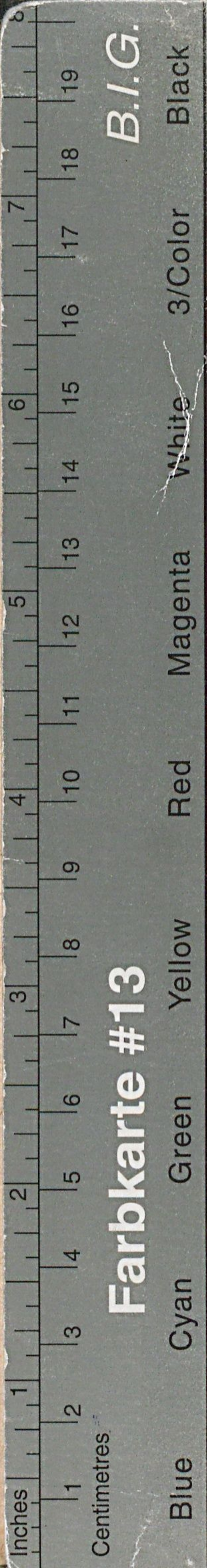

Wittenberg, Diss., 1674-75

X 241 8708

VD 17

B.I.G.

Farbkarte #13

v. G. D. 24. V. M. D. M.

29. M
14
38

D. B. V.

IO FEUDALIS
DE

XPECTA-

IVÆ

arungs Rechte/

QVAM

ICTORUM WITTEB. ORDINE,

ESIDE

AMPLISSIMO, CONSULTIS.

CELLENTISSIMO,

DO SERRIUS/

utionum Prof. Publ. longè ce.

abinatus & Inclytæ Facultatis Juri-

p. t. DECANO SPECTABILI,

rum Promotore omni honoris

prosequendo

cè proponet

OLPHUS von der Pfortel

V. MISN.

RIO ICTORUM,

USTI MDC LXXV.

TEBERGÆ

NNIS WILCKIL